

Bakgrunn for vedtak

Skinnellåna kraftverk

Bjerkreim og Eigersund kommune i Rogaland
fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Småkraft AS
Referanse	201106617
Dato	29.01.2015
Notatnummer	KSK-notat 16/2015
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Martine Berger Sjøvold

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Småkraft AS har søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Skinnellåna kraftverk i Eigersund kommune i Rogaland. Det er planlagt bygging av et elvekraftverk uten reguleringsmuligheter. Småkraft AS la frem enkelte endringer i planene i brev av 30.06.2014, og det er disse planene NVE legger til grunn i omtale og vurdering. Endringene har vært på høring.

Kraftverket vil etter nye planer utnytte et nedbørfelt på 10,9 km² i et ca. 232 meter høyt fall mellom kote 450 og kote 173. Planlagt installert effekt er forutsatt å bli 5,4 MW og beregnet årlig middelproduksjon på ca. 17 GWh i et midlere år. Det er foreslått 50 l/s i minstevannføring hele året, tilsvarende alminnelig lavvannsføring.

Nettilknytning er planlagt via en 22 kV jordkabel frem til en ny planlagt transformatorstasjon på Gya, ca. 1 km sørøst for kraftstasjonsbygget. Kraftverket vil ligge like ved fylkesvei (FV) 42 i Gyadalen mellom Tonstad og Eigersund.

I den nye utbyggingsløsningen er det presentert to muligheter for vannveien:

- I alternativ 1 er rørgate nedgravd langs en permanent anleggsvei i den gamle ferdaveien fra kraftstasjonen og opp til Stølsbekken, med midlertidig vei og rørgate fra Stølsbekken og opp til inntaket.
- I alternativ 2 er rørgate lagt i tunell for deler av strekningen, men med en permanent anleggsvei fra kraftstasjonen og opp til Stølsbekken og midlertidig anleggsvei og nedgravd rørgate videre fra Stølsbekken og opp til inntaket.

Det er planlagt overføring av Stølsbekken til inntaket for kraftverket.

Eigersund kommune er positive til etableringen av Skinnellåna kraftverk, men ber om at området må utredes med tanke på skredfare i området. **Fylkesmannen** påpeker at landskapsinngrepene vil bli betydelige og gi negative følger for friluftslivet. Den gamle ferdaveien gjennom dalen vil bli ødelagt. Fylkesmannen tilrår å vurdere tunell-alternativet. Ut over dette har NVE bare fått uttalelser fra nettansvarlig og vegvesenet.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 17 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert om lag 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

NVE mener at det planlagte kraftverket kan være et positivt bidrag til lokal verdiskapning, og det vil gi grunneiere, søker, kommunen og staten inntekter. Utbyggingen vil gi økt fornybar energiproduksjon, noe som er i tråd med den politiske målsettingen. Ulempene ved utbygging knytter seg hovedsakelig til reduksjonen i vannføringen og bygging av rørgata som gir skjermende inngrep i naturmiljøet. Konsekvensene for det påvirkede biologiske mangfoldet er vurdert til relativt små. Slipp av minstevannføring vil opprettholde noe av elvens verdi for landskapsopplevelsen og fuktmiljø i og langs elva.

NVE har lagt betydelig vekt på det vanskelige terrenget med løsmasser og sidebratthet i den gamle ferdaveien. Det vil etter NVEs syn være svært krevende å gjennomføre større tekniske inngrep her. NVE mener at alternativet med vannvei i tunnel som foreslått er det eneste som kan aksepteres for fremføring av rørgate på dette partiet. NVE vil ikke gi tillatelse etter vannressursloven til at veien bygges kraftigere enn hva kommunen har gitt tillatelse til. Med vannvei i fjell som skissert i revidert alternativ og uten tillatelse til bygging av vei til inntak mener derimot NVE at tiltaket har akseptable konsekvenser for landskapet. Vi kan ikke se at andre allmenne interesser blir vesentlig berørt, og vi legger vekt på at tiltaket vil gi ca. 17 GWh/år i ny produksjon.

Det har ikke kommet inn merknader til den planlagte overføringen av Stølsbekken, og NVE kan ikke se at den har vesentlig ulemper samtidig som den bidrar med en vesentlig del av produksjonsøkningen.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Skinnellåna kraftverk etter revidert alternativ med vannvei i fjell, men uten anleggsvei til inntak. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår. Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
NVEs vurdering	12
NVEs konklusjon	17
Forholdet til annet lovverk	18
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	20
Vedlegg	23

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Småkraft AS, datert 22.05.2012:

«Søknad om tillatelse til å bygge Skinnellåna kraftverk i Eigersund kommune, Rogaland fylke.

Småkraft AS ønsker å utnytte vannfallet i Skinnellåna til kraftproduksjon, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf § 8, om tillatelse til:
 - Bygging av Skinnellåna kraftverk i samsvar med fremlagte planer
2. Etter energiloven om tillatelse til:
 - Bygging og drift av Skinnellåna kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.»

Skinnellåna kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Revidert Hovedalternativ	Opprinnelig søknad
Nedbørfelt	km ²	10,9	11,2
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	36,5	37,3
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	106	105
Middelvannføring	m ³ /s	1,16	1,18
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,05	0,05
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,06	0,06
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,06	0,06

KRAFTVERK

Inntak	moh.	450	405
Avløp	moh.	173	173
Lengde på berørt elvestrekning	m	1700	1400
Brutto fallhøyde	m	277	232
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,6	0,5
Slukeevne, maks	m ³ /s	2,35	2,4
Minste driftsvannføring	m ³ /s	0,05	0,2
Planlagt minstevannføring, sommer	m ³ /s	0,05	0,5
Planlagt minstevannføring, vinter	m ³ /s	0,05	0,5
Tilløpsrør, diameter	mm	1000	1000
Tunnel, tverrsnitt	m ²		
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1680	1300
Installert effekt, maks	MW	5,4	4,75
Brukstid	timer	3100	2900

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	Ca. 500	Ca. 500
HRV	moh.	-	
LRV	moh.	-	

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	9,7	8,1
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	7,3	6,1
Produksjon, årlig middel	GWh	17	14,2

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	47	46
Utbyggingspris	kr/kWh	2,8	3,3
Løsning med tunell/sjakt	Mill.kr	58	60
Løsning med tunell/sjakt	Kr/kWh	3,44	4,28

Skinnelåna kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	Ca. 6,7
Spennning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	Ca. 7,0
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	1,0
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Søker er Småkraft AS som er etablert for å finansiere, bygge ut og drive små kraftverk inntil 10 MW sammen med grunneiere. Grunneierne vil beholde eiendomsretten til fallet i Skinnelåna og tiltakshaver har inngått avtale med grunn- og fallretteieren i elven om utvikling og utbygging av Skinnelåna kraftverk. Grunneierne som omfattes av denne avtalen er Håkon Hinna Gya i Eigersund kommune og grunneier i Bjerkreim kommune er Sverre T. Løvbrekke.

Beskrivelse av området

Skinnelåna kraftverk er planlagt lokalisert i elva Skinnelåna som ligger i Gyadalen i Eigersund kommune i Rogaland. Kraftverket blir liggende ved gårdene på Gya, like ved Fylkesvei 42 mellom Tonstad og Eigersund. Nærmeste tettsted er Helland som ligger ca 15 km mot vest. Om lag 25 km mot øst ligger tettstedet Tonstad.

Dalsidene langs den planlagte utbygningsstrekningen er bratte og preget av urmasser, og vegetasjonen består i hovedsak av bjørkeskog. Det er lite innsyn til elva fra FV 42, og det er kun der Skinnelåna krysser fylkesveien den er synlig. Fra den gamle ferdaveien som går inn i Skinneldalen er det stedvis innsyn til elva.

Teknisk plan

Overføringer

Planbeskrivelsen omfatter som nevnt bare det alternativet som ble sendt NVE 30.06.2014. Stølsbekken utgjør ca 40% av vannføringen til prosjektet, som tilsvarer ca. 6,8 GWh i produksjon. Det planlegges å overføre bekken til hovedinntaket via et nedgravd rør med 400 mm diameter og ca. 370 meters lengde. Røret følger trasé for hovedvannvei ca. halve strekningen. I søknaden kommer det frem at røret er planlagt nedgravd, i hovedsak i løsmasser, men de siste 50 meter til inntaket i Stølsbekken må en påregne fjellgrøft. Inntaket utformes som et enkelt overføringsinntak, med grovrist, med en lav betongterskel (max. 2 meter høy på det høyeste), og en kulp på ca. 50-100 m².

Inntak

I det nye alternativet er inntaket plassert lengre opp i elva. Ved å legge inntaket høyere opp (kote 450 i stedet for kote 405) unngår en det ene av de vanskelige partiene for rørgata. Det innebærer også at Stølsbekken må overføres inn til nytt inntak (i samme rørtrase som rør til kraftstasjon). Det nye inntaket er plassert slik at det berører en ny grunneier og går inn i Bjerkreim kommune. Småkraft AS har, i ettertid av befaring, diskutert dette med både ny grunneier, og med eksisterende grunneier. Begge er positiv til denne løsningen, og det er inngått en ny avtale med Småkraft AS om tiltaket.

Inntaket er planlagt bygget i løsmasser og selve inntaksdammen planlegges bygget som en løsmassedam. Total damlengde er estimert til 30 meter, og damhøyden på det høyeste om lag 2 meter. Vannspeilet i inntaksbassenget blir 0,5 da.

Vannvei

Det foreligger muligheter for vannveien:

- I alternativ 1 er rørgate nedgravd langs en permanent anleggsvei i den gamle ferdaveien fra kraftstasjonen og opp til Stølsbekken, med midlertidig vei og rørgate fra Stølsbekken og opp til inntaket.
- I alternativ 2 er rørgate lagt i tunell for deler av strekningen, men med en permanent anleggsvei fra kraftstasjonen og opp til Stølsbekken og midlertidig anleggsvei og nedgravd rørgate fra Stølsbekken og opp til inntaket.

Etter befaring ble plassering for inntaket endret og flyttet lengre opp i elva, og etter søkers vurdering kan øvre påhugg for tunell trekkes ned. Dette fordi terrenget for rørgate på øvre del ikke er særlig krevende, og påhugg legges derfor like overfor område med mer krevende terreng. Det nye alternativet for tunell er 400 meter kortere enn tunell for opprinnelig søknad, og det blir derfor mindre masseoverskudd. Masser vil brukes som toppdekke på veier, og ellers til fyllingsmasse til rørgate, og masse for terrengjusteringer.

Kryssing av Stølsbekken gjøres ved å legge rørgaten under bekkeløpet. Bekkeløpet reetableres over rørgaten og vises lite i terrenget etter en utbygging.

Kraftstasjon

I søknaden kommer det frem at kraftstasjonsbygget er planlagt i dagen på et flomsikkert parti mellom FV 42 og Gyavatnet. Bygget blir liggende ca. 10 meter fra vegkanten og vil få en kort avløpskanal ut i Gyavatnet. Det blir anordnet snuplass og et fåtall parkeringsplasser utenfor stasjonen. For øvrig vil

kraftstasjonsplasseringen bli tilpasset terrenget, og utforming og farge vil bli iht. Småkrafts standard. Kraftstasjonen får et grunnareal på ca. 80 m².

Det planlegges en turbin av typen Pelton med en effekt på ca 4,75 MW. Detaljprosjekteringen samt innhenting og evaluering av tilbud for turbiner kan imidlertid endre på dette. Generatoren får en ytelse på Ca 5,3 MVA. Transformatoren får en kapasitet på 5,8 MVA med en utgående spenning på 22 kV.

Nettilknytning

Dalane Energi IKS er netteier i området. Nettet er opplyst å være svakt, og både Dalane Energi IKS og Agder Energi Nett AS har signalisert at eksisterende 22 kV nett i Gyadalen ikke har kapasitet til ytterligere innmating. Dalane Kraft søkte i desember 2010 om å utnytte energipotensialet som finnes i øvre deler av Hellelandsvassdraget. I tillegg til fire kraftstasjoner omfatter også søknaden nye reguleringsmagasiner, nye overføringstuneller og nye kraftlinjer. I planene inngår også en ny 66 kV / 22 kV transformatorstasjon på Gya.

Etter søknad om nettilknytning utførte Dalane Energi IKS en nettanalyse for området. Analysen konkluderte med at tilknytning av Skinnellåna kraftverk er mulig dersom utbyggingen av Hellelandsvassdraget med tilhørende nettanlegg blir realisert. Fra Skinnellåna planlegges å legge en 22 kV sjøkabel i Gyavatnet til den nye trafoen på Gya.

Veier

I søknaden kommer det frem at søker vil bygge anleggsvei langs hele ferdaveien frem til Stølsbekken. Etter endt anleggsutførelse planlegges det at vegen består, slik at det blir fremkommelig til inntaket mtp. maskinell tømning av sedimenter i magasinet og annet tilsyn. Det planlegges å etablere avkjøring fra FV 42 med en kort vei bort til kraftverket.

Massetak og deponi

Det er behov for anslagsvis 2000 m³ omfyllingsmasser til rørgaten. Det er ikke påvist egnede massetak i anleggsområdet, og omfyllingsmasser må tilkjøres fra nærliggende lokaliteter. Eventuelle overskuddsmasser i forbindelse med graving og sprengning i rørgatetrase mellomlagres og brukes til istandsetting/etterbehandling etc.

Arealbruk

Inngrep	Midlertidig arealbehov (daa)	Permanent arealbehov (daa)	Kommentarer
Inntaksområde	3	2	Inntakskulp inkl.
Rørgate	30	20	Anleggsvei inkl.
Riggområder	4	0	
Kraftstasjonsområde	2	2	
Nettilknytning jordkabel	10	0	Ikke begrensninger på dyrket mark
Nettilknytning sjøkabel	0	0	

Forholdet til offentlige planer

Fylkes- og/eller kommunal plan for småkraftverk

Det foreligger ikke fylkes- eller kommunal plan for småkraftverk i dette området.

Kommuneplan

Utbyggingsområdet er i gjeldende kommuneplan (periode 2007 – 2018) angitt som LNFområde (landbruk-, natur og friluftsområde).

Samlet Plan for vassdrag (SP)

Hellelandsvassdraget er tidligere behandlet i Samlet Plan for vassdrag ved flere anledninger og med ulike planvarianter. NVE er ikke kjent med at Skinnelåna inngår i noen av disse planene.

Verneplan for vassdrag

Skinnelåna ligger ikke innenfor område som er med i noen verneplan for vassdrag eller andre verneplaner.

Nasjonale laksevassdrag

Tiltaket berører ikke nasjonale laksevassdrag.

EUs vanddirektiv

Det foreligger pr. dags dato ingen vedtatte regionale forvaltningsplaner for Hellelandsvassdraget.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området september 2012 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen og grunneier. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Eigersund kommune skriver i brev av 03.09.12 at de er positive til etablering av Skinnellåna kraftverk og ber om at følgende forhold ivaretas i forhold til videre behandling av konsesjonssøknaden:

- «Sumvirkning av konsekvensene av kraftutbyggingen må vurderes jfr. at denne utbyggingen må bli sett i sammenheng med utbyggingen som Dalane Energi er i ferd med å søke om konsesjon om i tilknytning til Hellelandsvassdraget.
- Deler av området omfattet av skredfare jfr. kommuneplan og skrednett bør utredes og ev. avbøtende tiltak ivaretas i konsesjonsbehandlingen.
- En legger til grunn at tiltaket ikke må komme i konflikt med nylig vedtatt reguleringsplan for rassikring av Fv 42 i forhold til plassering, avkjørsel m.m., samt ev. fremtidig mulighet for utbedring av strekningen og legger til grunn at dette ivaretas av Statens Vegvesen.»

Fylkesmannen uttaler i brev av 10.08.12 at prosjektet er akseptabelt i forhold til mulige følger for det biologiske mangfoldet og at landskapsinngrepene vil bli betydelige med negative følger for friluftslivet. Fylkesmannen påpeker at den gamle ferdaveien gjennom dalen vil bli ødelagt og tilrår å vurdere tunell-alternativet på nytt.

Dalane energi IKS skriver i brev av 12.08.12 at Skinnellåna kraftverk vil bli belastet med sin andel av høyspennings luftlinje/kabel fra Eigestad til Gya samt en andel av Gya transformatorstasjon ved en eventuell konsesjon. De vil også gjøre oppmerksom på at transformatorstasjonen ikke vil bli bygget hvis det ikke gis konsesjon til Dalane kraft og Skinnellåna kraftverk.

Statens vegvesen skriver i brev av 28.08.12 at de har følgende krav til søknaden:

- *«Avkjørsler fra fv. 42 skal utformes i tråd med vegnormalene, avklares og godkjennes av Statens vegvesen.*
- *Krav til frisikt fra avkjørsler ut mot fv. 42 er 6 m x 112m i hele vegbanens lengde. Avkjørsler skal være opparbeidet av tiltakshaver og godkjent av Statens vegvesen, før byggetillatelse kan gis.*
- *Fv. 42 er klassifisert med holdningsklasse 2, dvs at byggegrense fra senter av fylkesvegen er 50 m. Alle tiltak som plasseres i strid med byggegrensen er søknadspliktige. De gjør også oppmerksom på at tiltaksområdet ligger like øst for reguleringsområdet for rassikring langs fv. 42 i Gyadalen. En utbygging må ta hensyn til dette.»*

Tiltakshavers kommentarer, i brev av 11.11.14, til høringsuttalelsene er gjengitt i sin helhet:

Småkraft AS sine kommentarer til Fylkesmannen i Rogaland sin uttalelse:

«Småkraft ser positivt på Fylkesmannens uttalelser i forhold til biologisk mangfold og er enig med Fylkesmannens vurderinger i at driften av kraftverket er miljøforsvarlig i forhold til biologisk mangfold.

Når det gjelder Fylkesmannens kommentarer vedr. anleggsvei/»krøttersti» vil vi opplyse om at denne stien/gamle ferdavei mellom Gya og Lauperak i Bjerkreim ikke er registrert i Databasen for kulturminner, Askeladden. Småkraft vil så langt det lar seg gjøre utføre en skånsom utbygging vedr. rørrase/anleggsvei selv om noe sprengning vil være nødvendig. Til opplysning har vi under befaring hatt med oss en erfaren entreprenør med tanke på en god gjennomføring av rørrase/anleggsvei under planlegging av tiltaket.

Småkraft har også fått utredet et alternativ med tunnel som Fylkesmannen kommenterer, men har på bakgrunn av økonomiske og praktiske utfordringer med gjennomføringen - blant annet i forbindelse med tilkomst til ett godt påhugg og behov for maskinell rens av inntaket, kommet frem til at tunell er lite ønskelig.

Småkraft har presentert den veiadkomsten/rørrase og anleggsvei i søknaden som vi mener er mest aktuell og vil legge vekt på vilkår i utarbeidelse av detaljplaner dersom prosjektet får konsesjon.»

Småkraft AS sine kommentarer til Dalane energi IKS sin uttalelse:

«Småkraft tar uttalelsen til følge, og vil ta kontakt med Dalane Energi i forbindelse med detaljplanlegging av kraftverkene dersom det blir gitt konsesjon. Småkraft er rimelig godt kjent med nett-situasjonen i Sør-Rogaland og vi er innforstått med at Skinnellåna blir belastet med sin andel av høyspennings luftlinje/kabel fra Eigestad til Gya og Gya transformatorstasjon.»

Småkraft AS sine kommentarer Eigersund kommunes uttalelse:

«Småkraft registrerer at Eigersund kommune er positiv til Skinnellåna kraftverk. Småkraft har utredet de forhold som det er satt krav til -jfr. veileder og krav fra NVE. Dersom det

kreves ytterligere utredninger fra NVE, vil Småkraft følge opp dette. Vi vil også påse at tiltaket ikke kommer i konflikt med nylig vedtatt reguleringsplan for rassikring av Fv 42.»

Småkraft AS sine kommentarer til Statens Vegvesen uttalelse:

«Småkraft registrerer Statens vegvesen sine krav til søknaden, og vil dersom prosjektet får konsesjon følge opp dette og ta kontakt med Statens Vegvesen for videre detaljplanlegging og avklaringer vedr. kraftverkets avkjørsel m.m. ut mot fv. 42.»

Småkrafts konklusjon:

«Vi mener at fordelene ved en utbygging av Skinnellåna kraftverk er større enn ulempene. Norge trenger mer fornybar energi og Skinnellåna vil med sine 14,2 GWh gi strøm til rundt 570 husstander. For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbyggingen. Småkraft har etter 30 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde og revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemeldinger på utført arbeid og vi har fått byggeskikkspris på Oftedal i Sirdal kommune. Vi ber derfor NVE vektlegge de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen.»

Tilleggsopplysninger

Søker har i brev av 30.06.2014 kommet med følgende tilleggsopplysninger etter befaring:

«Etter befaring ble det diskutert nye utbyggingsløsninger og Småkraft AS presenterte de nye løsningene i et tilleggsnotat. I hovedsak var det vannveien som fikk reviderte alternativ:

- *I alternativ 1 er rørgate nedgravd langs en permanent anleggsvei i den gamle ferdaveien fra kraftstasjonen og opp til Stølsbekken, med midlertidig vei fra Stølsbekken og opp til inntaket.*
- *I alternativ 2 er rørgate lagt i tunell for deler av strekningen med en permanent anleggsvei fra kraftstasjonen og opp til Stølsbekken og midlertidig anleggsvei og nedgravd rørgate fra Stølsbekken og opp til inntaket.»*

I tilleggsnotatet ble det også presentert endringer for plassering av kraftverket og alternativ løsning med inntak litt høyere opp med overføring av Stølsbekken til hovedinntaket. Det var også gjort en verdivurdering av gammel ferdavei.

Tilleggsopplysningene med endringer ble sendt på en begrenset høring til de som uttalte seg til opprinnelig søknad, i tillegg til Bjerkreim kommune som blir berørt av de nye planene for inntak.

Fylkesmannen i Rogaland svarte på denne høringen og skriver i brev av 11.11.2014 at bygging av Skinnellåna kraftverk vil medføre sterkt redusert vannføring og en fremtredende, permanent anleggsvei langs hele den berørte elvestrekningen. Fylkesmannen påpeker at de landskapsmessige inngrepene i et viktig friluftsområde vil bli betydelige og i tillegg føre til reduksjon av INON. I Fylkesmannens uttalelse til den opprinnelige søknaden, datert 10.08.2012, er hensynet til den gamle ferdaveien opp Skinnelldalen vektlagt. Denne veien har både kulturhistorisk verdi, samt at den fungerer som en innfartsåre til fjellområdene i grensetraktene mellom Eigersund og Bjerkreim. Anleggsveien og deler av rørgata er tenkt å gå i eller parallelt med denne, og vil medføre et betydelig landskapsinngrep i dalen. Det er fremdeles deres oppfatning at dette hensynet veier tungt i konsesjonsvurderingen.

Fylkesmannens konklusjon er gjengitt i sin helhet nedenfor:

«Fylkesmannen finner ikke å kunne tilrå konsesjon til bygging av Skinnellåna kraftverk. Hvis det likevel blir gitt, ber vi NVE stille krav om økt minstevannføring. De foreslåtte 50 l/s burde kunne økes til 100 l/s om sommeren. Dette vil kunne virke avbøtende på tap av opplevelsverdier i dalen. Tunellalternativet er en forbedring fra opprinnelig søknad, men inngrepene rundt den permanente anleggsveien vil fremdeles bli betydelige. Utformingen av denne må tilpasses terrenget slik at en unngår for store landskapssår.»

Småkraft AS sine kommentarer til Fylkesmannen i Rogaland sin uttalelse:

«Gammel ferdavei innover dalen

Den gamle ferdaveien er i hovedsak en vei som er brukt av grunneier til å drive sauer til fjells. Veien fikk flere skader i flom for noen år tilbake, og trenger sterk til en oppgradering -spesielt ved vadesteder. Dette fremkom også greit på NVE-befaringen sept. 2012. I ettertid er vadestedet over Stølsbekken ytterligere ødelagt av flommer, med konsekvens at flere dyr er gått tapt, og at folk flere ganger har måttet snu. Grunneier har fått tillatelse til å bygge landbruksvei, etter en søknadsprosess, der Rogaland fylke var høringspart for bl. a. kulturminne.

Nedre del ligger i Gyadalen, som er beskrevet som vakkert landskap (Hattervik 1996)

Gyadalen er fremdeles et vilt og vakkert landskap, men Skinnellåna er i liten grad med på å prege landskapsbildet i Gyadalen. Inngrepene som vil synes fra Gyadalen vil komme i et område der Vegvesnet nettopp har bygget ny vei (FV 42), og tippet forholdsvis mye tunellmasse i Gyavatnet. Inngrep i forbindelse med bygging av kraftverk vil bli små til sammenligning.

Området er mye brukt til friluftsmål

Dette er en sterk overdrivelse. Om dette var tilfelle hadde det nok vært andre parter som hadde engasjert seg med høringsuttalelser. Turer til Skykula, som er et populært turmål, bruker helt andre ruter (fra Lauperak eller fra Mydland). Det er noen få turgåere i Skinneldalen, men i hovedsak er det grunneier som bruker område. En oppgradert vei, med sikre vadesteder, vil nok kunne øke bruken av denne ruta.

Elva virker positivt på landskapsopplevelsen

Skinnellåna er den minst synlige av alle elver/bekker i Gyadalen. Selv når man går opp Skinneldalen er det lite man ser til selve elva før man kommer opp til inntaksområdet.

Det er ingen nærliggende store tekniske inngrep i dag

På Fv-42 er det nettopp laget ny bro over elva like overfor Gyavatnet, og det er laget en fylling på ca. 800 meters lengde, og 10-50 meter bredde i forbindelse med rassikring i Gyadalen.

Økt minstevannføring

Det er lite i dette prosjektet som tilsier at det trenges en høy minstevassføring, og vi kan ikke se at uttalelsen fra Fylkesmann tilfører noe ny kunnskap om dette tema.

Vi noterer oss at det har vært skifte av mannskap hos Fylkesmannen for uttalelsen til planendring, og vi betviler at den som har skrevet uttalelsen kan ha befart området.

Småkrafts konklusjon:

Vi mener at fordelene ved en utbygging av Skinnellåna kraftverk er større enn ulempene. Etter befaring (sept. 2012) har vi endret løsning, primært for å redusere landskapsmessige konsekvenser. Grunneier har fått løyve til å bygge landbruksvei, der spørsmål rundt veiens verdi som kulturminne ble vurdert. Vi anser derfor at planendringen løser mye av de problemstillinger som gjensto etter sluttbefaring.

Fylkesmannens uttalelse til planendring-søknad bringer ikke inn noen nye elementer, men fremstår heller som lite faktaorientert.

Skinneltåna vil med sine 17 GWh gi strøm til rundt 850 husstander, og derved gi et godt bidrag med ny fornybar energi.

Stortingsmelding nr. 9 2011-2012, Landbruk og Matpolitikk, pkt. 8.8.7 bringer inn elementer som handler om Landbrukets klimaarbeid, og utvikling av næringsvirksomhet, med utgangspunkt i landbrukets ressurser. Småkraft er spesifikt nevnt som et satsningsområde (8.8.7.I). For de 2 aktuelle bruk er verdiskaping fra Skinnellåna en viktig ressurs for å utvikle brukene videre.

Vi ber derfor NVE vektlegge de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 10,9 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 1,18 m³/s. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende høst- og vårflo. Laveste vannføring opptrer gjerne om sommeren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til 0,06 m³/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 0,05 m³/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 2,35 m³/s og minste driftsvannføring 0,2 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 0,05 m³/s hele året. Beregninger fra søknaden viser at i middel vil 25 % av årstilsiget tilføres utbyggingsstrekningen grunnet flom og stans av kraftverket grunnet underskrivelse av turbinens minste driftsvannføring.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 0,05 m³/s, vil dette gi en restvannføring på ca. 0,18 m³/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 54 dager i et middels vått år. I 131 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Skinnellåna kraftverk til ca. 17 GWh, fordelt på 9,7 GWh vinterproduksjon og 7,3 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene for alternativ med nedgravd rørgate er estimert til 47 mill. kr., tilsvarende en spesifikk utbyggingspris på 2,8 kr/kWh og kostnad for alternativ 2 med vannvei i tunell er estimert til 58 mill. kr., dvs. en utbyggingspris på 3,44 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Naturmangfold

Naturtyper og arter

Ifølge søknadens miljørapport er det ikke registrert viktige funksjonsområder for rødlistede arter innenfor influensområdet til det planlagte tiltak. Potensialet for funn av rødlistearter i området er av firmaet Faun vurdert som lavt pga. fravær av eldre skog, fossesprøytsoner, flompåvirkte areal, samt få bergvegger. Det er fattig berggrunn, uten rik karplanteflora og hele området er preget av sur nedbør. Det er lite dødved, få epifyttiske moser, generelt lite arter og ingen faktorer som tilsier høyt potensial for sjeldne arter. Et funn av praktlav fra 1971 vises i lavdatabasen, men med usikker plassering.

Inngrepene i forbindelse med planlagte tiltak forventes ikke å påvirke kjente rødlistearter nevneverdig negativt. Med bakgrunn i verdi og virkningsomfang er samlet konsekvens for rødlistearter vurdert som liten negativ.

Når det gjelder faunaen i området viser registreringer lagt ut i naturbase at influensområdet inngår som del av yngleområde for orrfugl. Det foreligger imidlertid ikke informasjon som tilsier at influensområdet utgjør viktige funksjonsområder for andre rødlistede fugle- eller pattedyrarter. Ingen rovfugl reir er kjent fra området. I driftsfasen vil redusert vannføring kunne virke negativt for bunndyr og andre vannlevende organismer. Planlagte slipp av minstevannføring forventes å bidra til relativt god overlevelse av bunndyr. Med bakgrunn i en samlet vurdering etter kriteriene for verdisetting av biologisk mangfold, er influensområdet vurdert å ha liten verdi for biologisk mangfold.

NVE støtter vurderingen som er gjort i miljørapporten og mener naturmiljøet i influensområdet til Skinnellåna er av en slik verdi at de negative virkningene ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet. NVE slutter seg til at tiltaket har lite omfang for flora og fauna og vil ikke vektlegge dette videre.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Skinnellåna kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

En eventuell utbygging av Skinnellåna vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt avbøtende tiltak.

NVE har også sett påvirkningen fra Skinnellåna kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Landskap og INON

Bortsett fra at det vil bli mindre vannføring i elva så er det det særlig etablering av vei og rørgate opp til inntak som vil påvirke landskapet.

Fylkesmannen i Rogaland trekker frem at en eventuell bygging av Skinnellåna kraftverk vil medføre sterkt redusert vannføring og en fremtredende, permanent anleggsvei langs hele den berørte elvestrekningen i den gamle ferdaveien. Denne veien har både kulturhistorisk verdi, samt at den fungerer som en innfartsåre til fjellområdene i grensetraktene mellom Eigersund og Bjerkreim.

Deler av terrenget der rørgate og anleggsvei er planlagt er svært sidebratt og med mye løsmasser. Det vil etter vårt syn være svært krevende å gjennomføre større tekniske inngrep i disse partiene. NVE mener at alternativet med vannvei i tunnel, er det eneste som kan aksepteres. Det vil etter vårt syn være tilnærmet umulig å legge rørgate i dette terrenget på en god måte. Risikoen for at det skal rase store løsmasser ned i elva og skape varige sår er etter vår mening stor. Det vil også slik vi vurderer det være en sikkerhetsmessig risiko å legge rørgate i et så krevende terreng.

Selv med vannveien i fjell ønsker Småkraft AS at den gamle ferdaveien skal kunne brukes som anleggsvei for transport av materiale og utstyr opp til øvre del av anlegget. For å kunne bruke veien til dette formålet må det gjøres betydelige inngrep. Den eksisterende ferdaveien har en utforming som ikke er forenelig med slik anleggsvirksomhet, og det er behov for store utbedringer for at denne kan benyttes til slikt formål.

Vi registrerer at kommunen har gitt tillatelse til at det kan bygges en landbruksvei opp til Stølsbekken og at denne i stor grad skal følge ferdaveien. Om denne bygges i tråd med den veistandard det er gitt tillatelse til og Småkraft AS bruker den til transport av materiale i henhold til den veistandarden tåler, kan ikke NVE ha synspunkter på det. NVE vil likevel ikke gi tillatelse etter vannressursloven til at veien bygges kraftigere enn hva kommunen har gitt tillatelse til. Transport av materiale til øvre del må derfor løses på annen måte, eksempelvis med helikopter eller transport ovenfra dersom det er enighet med grunneier om det. NVE vil ikke sitte med oppfølgingsansvar i en byggeperiode eller fremtidig tilsynsansvar for en anleggsvei opp til inntaket.

Med vannvei i fjell som skissert i revidert alternativ og uten tillatelse til bygging av vei til inntak mener derimot NVE at tiltaket har akseptable konsekvenser for landskapet. Bortfall av INON på 1,1 km² er svært begrenset, og NVE har ikke tillagt dette vekt.

Friluftsliv og brukerinteresser

I søknaden kommer det frem at allmennhetens bruk av influensområdet som turområde er beskjedent og ikke brukt til fritidsfiske. De største verdiene for friluftsliv vurderes å være bruk av den gamle ferdaveien inn til Skineldvatnet og Vassbø.

Fylkesmannen trekker frem at den planlagte anleggsveien og deler av rørgata er tenkt å gå i eller parallelt med ferdaveien og vil medføre et betydelig landskapsinngrep i et viktig friluftsområde i dalen.

NVE mener at ved at en utbygging som omtalt ovenfor i avsnittet om «landskap», vil konsekvensene for allmenn ferdsel, friluftsliv, jakt og fiske være liten.

Landbruksinteresser

Det fremkommer av søknaden at det ikke drives hogst i området. Av produktiv skog er det kun bjørkeblandingsskogen mellom elva og stien som kan ha verdi, først og fremst som ved. Tilkoblingspunktet legges til oppdyrket innmark nær gårdsbebyggelsen. Utover nevnte forhold foregår lite landbruksdrift i området. I anleggsperioden kan noe av landbruksarealet der jordkabelen skal legges bli utilgjengelig for dyrking i en kort periode. Dette er ikke vektlagt. Utover dette forventes ingen nevneverdige konsekvenser for landbruksdrift i området.

Kulturminner

Det foreligger ingen registreringer av kjente kulturminner i tiltaksområdet. NVE har ikke mottatt uttalelser om dette. Standardvilkårene vil inneholde krav om varsling dersom en støter på dette i anleggsfase.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Det kommer frem av søknaden at tiltaket vurderes å få liten negativ konsekvens på vanntemperatur, isforhold og lokalklima. Området har en gjennomsnittlig årsnedbør på 1500 - 2000 mm. Vår og høst er mest nedbørrik. Årsmiddeltemperatur er 2-4 °C. Da det ikke er snakk om magasinerings vann vil tiltaket ikke ha nevneverdig påvirkning på vanntemperatur, isforhold, kjøving, frostrøyk eller lokalklima verken opp- eller nedstrøms tiltaksområdet.

NVE kan ikke se at en eventuell bygging av Skinnellåna kraftverk vil berøre vanntemperatur, isforhold og lokalklima langs den berørte strekningen.

Flom, ras og skred

I søknaden fremkommer det at konsekvensene for ras, flom og erosjon forventes å bli ubetydelige. I forhold til flom vil strekningen fortsatt få betydelige flomvannføringer, men normalt redusert tilsvarende kraftverkets slukeevne. Flommene vil ikke bli økt i forhold til dagens situasjon hvis kraftverket av ulike årsaker skulle stanse i flomperioder.

Eigersund kommune påpeker at deler av området omfattet av skredfare jf. kommuneplan, og skrednett bør utredes og ev. avbøtende tiltak ivaretas i konsesjonsbehandlingen. De legger også til grunn at tiltaket ikke må komme i konflikt med nylig vedtatt reguleringsplan for rassikring av Fv 42 i forhold til plassering, avkjørsel m.m., samt ev. fremtidig mulighet for utbedring av strekningen og legger til grunn at dette ivaretas av Statens Vegvesen.

I Fylkesmannens høringsuttalelse og på befaringen var det spørsmål om den gamle ferdaveien var ett kulturminne. Da grunneier søkte kommune om landbruksvei, var kulturetaten i fylket høringspart, og løyve ble gitt. Løyve for landbruksvei er kun gitt til Stølsbekken, og fra Stølsbekken til inntaket er det ifølge søknaden planlagt midlertidig vei langs rørtasé i anleggsfasen.

Under befaringen fremsto terrenget for den planlagte rørgata svært sidebratt med vanskeligheter for feste til fast fjell ved utbygging av den planlagte anleggsveien. NVE mener at ved at en utbygging som omtalt ovenfor i avsnittet om «landskap», vil konsekvensene for ras være liten.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Grunnvann

I følge den nasjonale grunnvannsdatabasen (www.ngu.no/kart/granada/) er det ikke registrert forekomst av grunnvannsressurser eller brønner i området. Grunnvannsressursene i området er ikke nærmere kartlagt. Elva antas i liten grad å påvirke grunnvannstanden i området. Det forventes ingen vesentlige konsekvenser for grunnvannsforholdene langs den berørte strekningen.

Vassdraget blir ikke benyttet til vannforsyning eller som resipient for avløp innenfor tiltaksområdet.

NVE kan ikke se at en eventuell bygging av Skinnellåna kraftverk vil berøre vannkvalitet, vannforsynings- eller resipientinteresser i særlig grad.

Konsekvenser av kraftlinjer

Nettkapasiteten i området dårlig og både Dalane Energi IKS og Agder Energi Nett AS har signalisert at eksisterende 22 kV nett i Gyadalen ikke har kapasitet til ytterligere 5 MW. Netteierne har antydning at en ny 66 kV linje i Gyadalen med en 22 kV trafo på Gya er en aktuell nettløsning for området. Uansett valg av nettløsning vil Gyadalen som resultat av planlagt utbyggingsaktivitet av småkraftverk få en bedre og mer robust nettilknytning enn dagens situasjon. Kraftverket kobles til planlagt trafo på Gya med en sjøkabel over Gyavatnet.

Eigersund kommune kommenterer at sumvirkning av konsekvensene av kraftutbyggingen må vurderes jf. at denne utbyggingen må bli sett i sammenheng med utbyggingen som Dalane Energi er i ferd med å søke om konsesjon om i tilknytning til Hellelandsvassdraget.

NVE har sendt en positiv innstilling til OED, som gjelder planene for 4 kraftverk i Hellelandsvassdraget med planlagt 160 GWh. Gya kraftverk ligger nærmest Skinnellåna. NVE vil påpeke at disse planene ikke gjelder for småkraftverk og at de planlagte inngrepene for Skinnellåna etter vårt syn ikke vil ha virkning utenfor influensområdet til Skinnellåna og vil dermed ikke vektlegge dette.

Overføring av Stølsbekken

Etter nye planer blir det en kort strekning av Stølsbekken før samløpet med Skinnellåna som blir påvirket. NVE mener dette er en så begrenset strekning i lengde og verdi at vi mener dette er akseptabelt ut fra bidraget i produksjon.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Skinnellåna kraftverk vil gi 17 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som normalt for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Eigersund kommune har innført eiendomsskatt på "verk og bruk", noe som medfører at kommunen vil motta inntil 0,7 % av liknet prosjektverdi hvert år. Videre vil Skinnellåna kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning. Tiltakshaver regner med at anleggsarbeidet, som varer i 1-2 år, vil gi 5-10 arbeidsplasser i anleggsperioden.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 17 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert om lag 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

NVE har ellers lagt betydelig vekt på det vanskelige terrenget med løsmasser og sidebratthet i den gamle ferdaveien. Det vil etter NVEs syn være svært krevende å gjennomføre større tekniske inngrep her og NVE mener at alternativet med vannvei i tunnel, er det eneste som kan aksepteres. NVE mener det vil være tilnærmet umulig å legge rørgate i dette terrenget på en god måte. NVE vil ikke gi tillatelse etter vannressursloven til at veien bygges kraftigere enn hva kommunen har gitt tillatelse til. Transport av materiale til øvre del må derfor løses på annen måte, eksempelvis med helikopter eller transport ovenfra dersom det er enighet med grunneier om det. NVE vil ikke sitte med oppfølgingsansvar i en byggeperiode eller fremtidig tilsynsansvar for en anleggsvei opp til inntaket. Med vannvei i fjell som skissert i revidert alternativ og uten tillatelse til bygging av vei til inntak mener derimot NVE at tiltaket har akseptable konsekvenser for landskapet.

NVE har ikke mottatt kommentarer på overføringen av Stølsbekken, og det er heller ikke funnet noen spesielle verdier i forbindelse med utredningene beskrevet i miljørapporten.

NVE mener at det planlagte kraftverket kan være et positivt bidrag til lokal verdiskapning, og det vil gi grunneiere, søker, kommunen og staten inntekter. Utbyggingen vil gi økt fornybar energiproduksjon på ca. 17 GWh/år, som er i tråd med den politiske målsettingen. Ulempene ved utbygging knytter seg hovedsakelig til reduksjonen i vannføringen og bygging av rørgata som gir negative inngrep i naturmiljøet. Konsekvensene for det påvirkede biologiske mangfoldet er vurdert til relativt små. Slipp av minstevannføring vil opprettholde noe av elvens verdi for landskapsopplevelsen og fuktmiljø i og langs elva.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Skinnellåna kraftverk etter revidert alternativ med vannvei i fjell, men uten anleggsvei til inntak. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår. Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Småkraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer å legge en 22 kv jordkabel bort til den nye trafoen på Gya. Det kan også være aktuelt med sjøkabel i Gyavatnet.

Innenfor sin områdekonsesjon skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og ev. forsterkning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Dalane Energi IKS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Småkraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Dalane Energi IKS har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at tilknytning av Skinnellåna kraftverk er mulig dersom utbyggingen av Hellerudsvassdraget med tilhørende nettanlegg blir realisert.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjennelse, jamfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i

vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Andre merknader

Småkraft AS må innhente nødvendige tillatelser fra Vegvesenet.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	1,18
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,05
5-persentil sommer	m ³ /s	0,06
5-persentil vinter	m ³ /s	0,06
Maksimal slukeevne	m ³ /s	2,4
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	200
Minste driftsvannføring	m ³ /s	0,2

Det er i søknaden forslått å slippe en minstevannføring på 0,05 m³/s hele året som er lik alminnelig lavvannføring. NVE mener at ut fra hensyn til biologisk mangfold så skal det fastsettes minstevannføring i Skinnellåna, og NVE mener at en minstevannføring på 0,05 m³/s vil være tilstrekkelig for å ivareta Skinnellånas verdi for landskap og øvrige allmenne interesser. Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 0,05 m³/s. Samlet produksjon vil da bli på 17 GWh/år. Vi finner ikke grunnlag for å sette krav om minstevannføring for Stølsbekken da strekningen som berøres er kort.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Inntaket skal plasseres slik at det ikke under noen omstendighet påvirker innsjøens vannstand.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Tønsberg og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er

bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	Revidert alternativ med vannvei i tunell, datert 30.06.14, se kartvedlegg.
Inntak	Inntak på kote 450. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Vannvei skal føres i tunell som vist på kart.
Kraftstasjon	Søknaden oppgir kraftstasjon på kote 173. Eksakt plassering avklares i detaljplanen.
Overføringer	Søknaden oppgir at Stølsbekken skal overføres til inntaket på kote 450.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 2,35 m ³ /s
Minste driftsvannføring	0,02 m ³ /s
Installert effekt	Søknaden oppgir 5,4 MW.
Antall turbiner/turbintype	1 Pelton
Vei	Ingen anleggsvei i den gamle ferdaveien opp til øvre åpning for tunell. Videre kan det etableres midlertidige veier for å legge vannvei opp til inntak. Ev. varig vei til inntak ovenfra kan behandles som del av detaljplan. Berørte kommuner skal da høres i forkant.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer

godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Kart

